

När någon avlidit

– till dig som närstående,
information och praktiska råd

Att mista en livskamrat, en förälder, ett barn eller en nära vän är en av livets mest omvälvande händelser. Därför är det naturligt om man känner sig vilsen och osäker på vad som kan behöva göras och i vilken ordning. Frågorna hopar sig och man vet inte alltid var man kan hitta svaren.

I den här foldern kan du läsa om vad som sker i samband med att någon avlidit, vad du som närstående behöver göra samt vart du kan vända dig för att få hjälp.

Dödsfall i hemmet

När ett dödsfall sker i hemmet tillkallas en läkare antingen via SOS Alarm 112, via Vårdguiden 1177 eller via din husläkarmottagning, för att konstatera att personen är avliden. Vid inskrivning i avancerad sjukvård i hemmet (ASiH) kontaktas ansvarig vårdpersonal. En läkare utfärdar två intyg: ett dödsbevis som omedelbart skickas till Skatteverket och ett dödsorsaksintyg som inom fyra veckor skickas till Socialstyrelsen. Läkaren noterar samtidigt på dödsbeviset om det finns explosiva implantat, till exempel en pacemaker, som måste tas bort.

Läkaren som konstaterar dödsfallet förser också den avlidne med identitetsband runt höger handled och höger fot för en säker identifiering. Läkaren ansvarar för att se till att den avlidne transporteras till något av landstingets bårhus, i väntan på fortsatt omhändertagande inför gravsättning. Om den avlidne omedelbart ska transporteras till ett gravkapell så ansvarar anhöriga själva för att ombesörja transport genom en begravningsbyrå.

Om familjen vill invänta ytterligare närstående, beslutar läkaren om det är lämpligt att låta den avlidne ligga kvar i hemmet en kortare tid, innan den avlidne förs till ett bårhus eller gravkapell för omedelbar gravsättning/kremering. Vid behov görs en överenskommelse med landstingets transportör. Detta förutsatt att en läkare anser att ingen obduktion krävs för att fastställa dödsorsak. Generellt gäller en tidsgräns på fem arbetsdagar, om inte en läkare beslutar annorlunda, innan den avlidne kan hämtas på bårhuset av begravningsentreprenör eller motsvarande.

Föremål av värde

De smycken eller annat av affektionsvärde som den avlidne har på sig överlämnas till närstående eller lämnas kvar i hemmet. Om närstående så önskar, kan efter överenskommelse med begravningsentreprenör, sådana föremål eller särskilda kläder, åter sättas på i samband med att kroppen kistläggs. I undantagsfall kan föremål behöva följa med den avlidne och då ska en notering om detta medfölja den avlidne på bårhusremissen och kopia lämnas till närstående.

Omhändertagande

Om en begravningsbyrå anlitas omgående kan denna ombesörja att den avlidne omhändertas och kistläggs samt förs direkt till ett gravkapell i väntan på begravningsceremoni, kremering eller gravsättning. Det är ett krav att detta omhändertagande sker i mycket nära anslutning till dödsfallet.

Om den avlidne har familjemedlemmar, husdjur eller egendom som behöver tas omhand kommer den som konstaterar dödsfallet att omedelbart kontakta kommunens socialförvaltning.

Dödsfall i särskilt boende

När ett dödsfall sker i ett särskilt boende har personalen rutiner för vad som ska göras när någon av de boende avlider. Personalen kallar på den läkare som ska konstatera dödsfallet och som även ansvarar för att dödsbevis och dödsorsaksintyg blir utfärdade och insända till berörda myndigheter. Vid dödsfall i särskilt boende ska den som konstaterar att personen är avliden, följa samma rutin som gäller vid dödsfall i hemmet, se föregående sida.

Dödsfall på sjukhus

När ett dödsfall inträffar på sjukhus har vårdpersonalen rutiner för vad som ska göras. Personalen gör i ordning den avlidne så att närstående ges möjlighet att ta farväl. Vid sjukhusens bårhus finns också särskilda visningsrum där närstående kan ta farväl. Kontakt kan tas med bårhuspersonal eller begravningsentreprenör för överenskommelse.

Besked om dödsorsaken

Närstående har rätt att få reda på dödsorsaken, vilket du även kan få skriftligt. Den läkare som konstaterar dödsfallet ska också informera om vem som kan lämna närmare besked om dödsorsaken och hur den personen kan kontaktas. I vissa fall gäller dock hälso- och sjukvårdens tystnadsplikt.

Organ- eller vävnadsdonation

Den avlidnes uppfattning om donation framkommer i Socialstyrelsens donationsregister, eller via anteckning i journalen. Närstående kan också tillfrågas om hur den avlidne ställde sig i denna fråga.

Obduktion

För att dödsorsaken ska kunna konstateras är det ibland nödvändigt att obducera den avlidne och en läkare ska alltid informera om varför detta görs.

Begravning

Enligt lagen får tiden mellan dödsfallet och gravsättning/kremering inte vara längre än 30 dagar. Begravning kan göras snarast efter dödsfallet såvida inte obduktion ska ske. Närstående behöver kontakta en begravningsbyrå för att få hjälp med praktiska och juridiska arrangemang kring dödsfallet och begravningen. Kontaktuppgifter till begravningsbyråer, trossamfund och församlingar finns på Internet. I de fall anhöriga eller närstående saknas blir den avlidne alltid väl omhändertagen av en begravningsbyrå genom kommunens försorg.

Balsamering

Om en gravsättning/kremering sker mer än 10 dagar från dödsfallet behöver kroppen, i de flesta fall, balsameras. Behovet av balsamering beslutas individuellt av ansvarig läkare vid bårhus och kan behövas av sanitära skäl. Kostnaden för balsameringen betalas av dödsboet.

Tröst och stöd

Alla dödsfall är unika och sorg tar sig olika uttryck. För att få kontakt med en medmänniska kan du vända dig till Sjukhuskyrkan på ett sjukhus. De förmedlar även kontakt med andra trossamfund. Du kan också vända dig till din lokala församling, ditt trossamfund, Nationella hjälplinjen på telefon 020-22 00 60, Röda Korsets hjälptelefon på telefon 0771-900 800, Jourhavande präst på telefon 112, Jourhavande medmänniska 08-702 16 80 (kl. 21.00-06.00) eller 1177 Vårdguiden på telefon 1177. Information finns även på 1177.se.

Kontaktuppgifter

Ibland kan det finnas behov av att få kontakt med dem som var med vid dödsfallet, för att bättre kunna förstå det som inträffat. Du som närstående är alltid välkommen att ta kontakt med oss i vården.

Ansvarig personal kan lämna kontaktuppgifter.

På sjukhus/vårdcentral/övrig vård:.....

träffas läkaren:

sjuksköterskan:

kuratorn:

annan kontaktperson:

Vill du kontakta någon av dessa

kan du nå dem på telefon:

eller e-post:.....

Bårhus dit den avlidne förts:

Tid för besök på bårhuset:

Kontaktperson på bårhuset:.....

Tfn sjukhusets växel:

Noteringar.....

.....

.....

.....